

Rozvoj hudebního cítění
v raném dětském věku – jedinečná šance

Rozvoj hudebního cítění v raném dětském věku - jedinečná šance

*Informace a doporučení
pro rodiče*

Hudební vzdělávání dětí v raném věku získává stále více na významu. Poznatků a znalostí o vývoji dětského mozku neustále přibývá a je známé, že schopnosti, jako jsou sluch a řeč, se vytvářejí v období od narození do šestého roku života dítěte. Je proto nanejvýš vhodné umožnit dítěti v této fázi „tvorby sluchu“ také základní hudební zkušenost.

YAMAHA Music Education ...

... se od roku 1954 specializuje na rozvoj hudebního cítění v raném dětském věku. Koncepce hudebního vzdělávání od čtyřměsíčních miminek je výsledkem dlouholeté výzkumné a pedagogické činnosti. Programy jako „Robátka“, „První krůčky k hudbě“ a „Rytmické krůčky“ umožní i Vašemu dítěti získat pod vedením speciálně vyškolených pedagogů základy hudebního vzdělání, ze kterého budou čerpat po celý život.

Podrobné informace o těchto výukových programech Hudební školy YAMAHA najdete v příslušných prospektech a na stránkách školy www.yamahaskola.cz. Doporučujeme Vám vyhledat některou z Hudebních škol Yamaha, kde můžete prožít zvláštní atmosféru našich kurzů a pohovořit si s rodiči a našimi kolegy a kolegyněmi.

Po dobu devíti měsíců ...

... vzniká v hlavě vyvíjejícího se člověka minuta po minutě až 240.000 nervových buněk. Každá z nich tvoří malé spojovací kanály, navzájem se propojující v mozku. V okamžiku narození se mozek miminka skládá ze 100 miliard buněk. Jak výkonná a propracovaná tato síť nakonec bude, závisí podle poznatků vývojových psychologů ve značné míře na podpoře, která bude dítěti poskytnuta. Po narození se už žádné nové mozkové buňky netvoří, takže o výkonnosti mozku rozhodne pouze propojení těch stávajících.

Jako nepopsaný list ...

... je mozek dítěte v okamžiku narození. Reaguje na vše, co slyší, cítí či ochutná. Tímto způsobem jsou podněcovány mozkové struktury k tvorbě neuronových okruhů, které se pak v průběhu dalšího života propojují. Mozek je živoucí, stále se vyvíjející tkáň. Sám se dotváří a přizpůsobuje okolí, aby nám umožnil přežít.

Představte si ...

... že si koupíte počítač, a aniž byste instalovali jakýkoliv software, připojíte jej jednoduše do sítě a zbytek už zařídí počítač sám. Sám si sestaví svůj operační systém, nainstaluje CD-ROM mechaniku, systémové reproduktory, tiskárnu, modem i všechna ostatní zařízení, jimiž je vybaven. Pak zjistí, že by se hodil nějaký textový program, a hned si jeden vytvoří, na angličtinu, španělštinu, němčinu či hebrejštinu - cokoliv, co mu umožní tu nejlepší komunikaci s okolím. Nakonec se musí naučit číst a počítat, takže si nainstaluje program na rozeznávání znaků a počítání. Přesně takhle pracuje dětský mozek. V případě potřeby vždy sáhne po neuronových obvodech, zapojí je a přizpůsobí aktuálnímu úkolu, ať už se jedná o řeč, běhání, čtení, hru na klavír či cokoliv jiného.

Rozdílné schopnosti ...

... se vzájemně propojují a strukturují – to zajišťuje program běžící od narození v lidském mozku. V omezených časových úsecích se otevírají tzv. vývojová časová okna, v jejichž rámci lze příslušné schopnosti budovat zvláště účinně a efektivně. Jinými slovy to znamená, že nebudou-li ve správnou dobu posíleny příslušné složky vývoje, bude výuková šance zmařena. Z tohoto poznatku vyplývá mimořádná odpovědnost pro vychovatele, pedagogy, orgány podílející se na tvorbě vzdělávací politiky a samozřejmě hlavně pro rodiče – totiž poskytnout dětem ve správný čas správné podněty.

Naslouchající embrya

Ať se jedná o ukolébavku nebo úvodní melodii známého televizního vysílání – novorozenci rozeznávají melodie už od prvních dnů po narození. Výzkumy ukázaly, že hudební učení začíná v prenatálním věku, v děloze matky. Většina malých dětí má absolutní sluch, což jim pomáhá při osvojování řeči. Bez raného hudebního vzdělávání se však tato schopnost u většiny lidí vytratí.

Asi ve věku sedmi až osmi měsíců ...

... začínají miminka „breptat“, tedy vydávat slabiky, skládající se ze souhlásek a samohlásek jako „dadada“ nebo „bababa“. Miminka všech kultur „breptají“ nejprve všechna stejně. Jakmile kojenci dospějí do fáze breptání, nastupuje fáze rozeznávání řeči a fixace mateřského jazyka.

Ve věku asi jednoho roku ...

... se děti přesouvají od hlásek ke slovům. Nyní dochází k razantnímu rozvoji slovní zásoby. Ve třetím roce života má dítě ve svém repertoáru průměrně 900 slov. Tato zásoba se pak do sedmého roku zvýší na cca 2 400 slov (tento počet je dostatečný, abychom se mohli v jakémkoliv jazyce porozumět v běžné denní komunikaci).

Děti ve věku od tří do čtyř let ...

... ještě nedokáží při zpěvu čistě intonovat a mnozí rodiče a učitelé je z tohoto důvodu považují za nemuzikální. Naštěstí děti i přesto čile zpívají a nestarají se přitom, zní-li to čistě či falešně. Proces získávání zkušeností a samotné cvičení jsou totiž pro jejich rozvoj nenahraditelné.

Mezi třetím a šestým rokem ...

... je sluch orgánem, který lze u dětí nejvíce rozvíjet. Hrubá i jemná motorika zůstávají vzhledem ke své předurčenosti v tomto ohledu daleko za sluchem. Děti jako houba nasávají vše, co slyší, napodobují to a zpracovávají.

Se vstupem do školního věku ...

... získávají děti nezbytné duševní a tělesné předpoklady pro hru na hudební nástroje. Na druhou stranu se však v mladším školním věku rozhodujícím způsobem snižuje otevřenost dětí vůči všem hudebním směrům. Paleta žánrů se většinou zužuje směrem k popové a rockové hudbě. Děti, které do tohoto věku nepřejdou na chuť klasice, lidové hudbě a jazzu, budou tyto žánry možná i po celý život vnímat jako cizí a připraví se tak o celou řadu sluchových zážitků. Proto je důležité, aby se děti už velmi záhy začaly seznamovat s bohatým hudebním spektrem.

Není nehudebních lidí

Otázkou pouze zůstává, do jaké míry je jedinec muzikální. Muzikálnost je ve společnosti rozdělena přibližně stejně jako inteligence. Potenciál je vrozen. Míra muzikálnosti je pak z velké části ovlivněna okolím.

Jakákoliv forma láskyplné pozornosti ...

... a pozitivního povzbuzování dítěte představuje příznivý vliv na rozvoj jeho muzikálnosti. Důležitou roli přitom hraje postoj rodiny k hudbě. Je nutné věřit v potenciál dítěte a povzbuzovat je ve všech jeho muzikálních projevech.

Děti vyrůstající od narození v dvojjazyčném prostředí

ovládají oba jazyky bez znatelného rozdílu. Také hudba může být vnímána a získávána jako „druhý mateřský jazyk“, za předpokladu důsledného aplikování správných učebních kroků ve správný čas. Souvislost mezi hudbou a jazykem (písňemi) je jednoznačná. Hudba a jazyk si razí cestu společně a nerozlučně. Muzikálnost a rozvoj řeči tedy mohou být podporovány společně.

Zprostředkování hudebního vzdělání v raném dětském věku ...

... představuje důležitý přínos k podpoře dětské jazykové kompetence, která je klíčem k jakémukoliv dalšímu profesnímu vzdělávání.

Hudební zkušenosti v dětství ...

... mohou mít zásadní vliv na postoj k hudbě od mládí do dospělosti. „Časová okna“ jsou otevřená po určité krátké období v životě dítěte a pouze tehdy je možný vysoce kvalitativní specifický rozvoj. Děti můžeme skutečně hudebně „obdarovat“, nabídneme-li jim včas to pravé.

Rozvoj hudebního cítění ...

... bude pokračovat samovolně, i když budou rodiče a vychovatelé pouze následovat svoji intuici, hodně si s dítětem hrát, komunikovat s ním, vést je, dodávat mu odvahu a posilovat je v jeho přirozeném muzikálním chování.

K duchovnímu obohacení ...

... společnosti a vytvoření humánnějšího prostředí přispívá už ten, kdo své dítě vychovává k hudbě nejjednoduššími prostředky a na nejjednodušší úrovni: písněmi, melodiemi a tanci.

Fakta:

- Každé dítě se rodí s vlohami k hudebnímu cítění, které mu umožňuje naučit se jakýkoliv jazyk na světě.
- Rodiče mohou svým chováním výrazně ovlivnit hudební vzdělání svých dětí. Hudební vzdělání je „rodinnou záležitostí“.
- Hudební sluch lze do šestého roku života dítěte cíleně formovat v kvalitě, která pak již nadále není možná. Důležité jsou přitom přiměřené metody.
- Rozvoj hudebního cítění v raném dětském věku podporuje jazykovou kompetenci, která představuje důležitý faktor ve vzdělávacím procesu a možnostech profesního rozvoje.
- Hraní a zpívání zvláštním způsobem přispívá k tvorbě týmového ducha. Na rozdíl od sportu, kde jde vždy o soutěžení a zvyšování výkonnosti (výš, rychleji, silněji, vytrvaleji), jsou v hudební oblasti ve středu pozornosti vedle soustředění a disciplíny také schopnosti jako například naslouchání, ohleduplnost, empatie atd.

Doporučení rodičům

- 1.** Navštěvujte se svým dítětem kurzy podporující muzikální citění už od jeho čtvrtého měsíce věku.
- 2.** Informujte se, kladou-li si v oblasti rozvoje hudebního citění v raném dětském věku mateřská škola, hudební škola, vychovatelé či hudební pedagogové jasně definované učební cíle a pracují-li s obsahově vhodnými programy. Děti potřebují realistické a měřitelné cíle. Nahodilost a absence plánu znamenají ztrátu času a motivace k učení.
- 3.** Vedle odborné kompetence je pro učební úspěch velmi důležité prostředí a podpora motivace Vašeho dítěte. Je zvolené zařízení místem, kam se děti těší a kde je vše uzpůsobeno jejich potřebám?
- 4.** Zprostředkujte dítěti pocit: Muzicírování je rodinnou záležitostí. Zajímáme se o tebe a o to, co děláš. Povzbuzujte je a v případě úspěchu se radujte společně. Udělejte si denně čas a zpívejte se svým dítětem, hrajte si s ním, tančete, prohlížejte si obrázky a do všech těchto činností zapojte poslech hudby.
- 5.** Pravidelně mluvíte s vychovateli a hudebními pedagogy Vašeho dítěte o aktuálním stavu jeho vývoje, o budoucích cílech a aktivitách.
- 6.** Postarejte se, aby Vaše dítě s přibývajícím věkem dokázalo postavit svá hudební přání a záliby do těžiště svého vzdělávání. Pro trvalou učební motivaci Vašeho dítěte jsou důležité jeho přání a cíle. Nebudou-li dostatečně respektovány, může to znamenat neúspěch a přerušování hudebního vzdělávání.

Hudební vzdělávání ...

- ... zvyšuje schopnost prožitku a vyjadřování pomocí hudby jako média
- ... spojuje lidi ke společnému jednání a prožívání
- ... mírní sklon k agresivitě jako prostředku zvládnání konfliktů
- ... rozvíjí základní předpoklady k úspěšnému rozvoji osobnosti a sociálnímu začlenění
- ... podporuje kreativitu a schopnost pracovat v týmu
- ... otevírá cesty k smyslově bohatému životu až do vysokého stáří

Hudební škola YAMAHA

... má k dispozici všechny programy k cílenému rozvoji hudebního citění dětí od čtyř měsíců věku. Naši pedagogové jsou pro práci v této oblasti odborně kvalifikováni. Na začátku výuky jsou dohodnuty měřitelné vzdělávací cíle, kterých je pak dosahováno s vysokou metodickou kompetencí. Výukové koncepce uzpůsobené formám vnímání, úměrným dětskému věku, umožňují optimální využití příslušného „otevřeného vývojového okna“.

YAMAHA Music Education – kompetence,

kterým můžete důvěřovat: Více než 50 let hudebně pedagogického výzkumu, vývoje učebních materiálů, vzdělávání pedagogů a celkem více než 30 milionů absolventů po celém světě. YAMAHA Music Education je Váš specialista na rozvoj hudebního citění v raném dětském věku.

 YAMAHA
MUSIC EDUCATION

